

Attilio Celant a Barcelona

Dins el Curs «La Geografia Catalana i els corrents actuals de la Geografia» (1986-1987 de la SOCIETAT CATALANA DE GEOGRAFIA), i en un dels Cursos Especialitzats que patrocina la Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica de la Generalitat de Catalunya, els dies 17, 18, 19 i 20 del mes de desembre passat va ser a Barcelona el professor Attilio Celant, del Dipartimento de Analisi Regionale de la Universitat de Roma, avui catedràtic a Udine.

Malgrat que durant la seva estada com a hoste de la SOCIETAT CATALANA DE GEOGRAFIA el professor Celant tractà especialment qüestions referides als *nous corrents de la geografia italiana els últims vint anys*, també dedicà algunes de les seves converses —especialment les que tingué a les universitats catalanes— a analitzar l'*evolució de les diferències regionals a Itàlia* i l'*evolució més recent de la xarxa urbana italiana*, i una colla d'altres punts d'interès ben remarcable: la individualització d'unitats territorials intermèdies entre els municipis i les províncies, la política portuària, els problemes de la didàctica, etc.

El centre de la seva anàlisi el portà a una reflexió sobre el paper del paradigma en la recerca geogràfica i sobre el concepte mateix de paradigma, tant la seva vessant sociològica, en el sentit de personalitzar el que és compartit, cregut i admès pels membres d'una comunitat científica, com en el seu caràcter més científic, en tant que constel·lació de teories, de valors, de creences i d'exemples que es mouen al llarg d'un espectre o ventall que va dels models heurístics fins a arribar als models ontològics.

Aquesta reflexió portà Celant a l'anàlisi del paradigma possibilista, on brillaren, entre altres, Balaci, Ferro, Muscarà, Ortolani que «dibuixaren una comunitat científica en la qual era prevalent la tendència a *fer* geografia més que la de *pensar* la geografia».

Després, s'estudià el paradigma quantitativista i el seu pràcticament coetani paradigma de la interacció dialèctica, fonamentat en la concepció del materialisme històric on hom pot situar Gambi, Quaini i Dematteis, entre els més conspicus. Ben aviat, alguns autors italians veieren en el paradigma marxista el perill d'un retorn al determinisme, perquè «la unitat, mal que només fos dialèctica, entre naturalesa i societat, pot portar a concedir un pes excessiu a l'ambient».

L'anàlisi de Celant continuà amb l'estudi del paradigma funcionalista i estructuralista, amb les figures de Cori, Corna Pellegrini i Celant mateix, i del neopositivisme del paradigma sistèmic on cal situar Vallega. L'estudi de la situació actual, on s'ha de remarcar

tant la tendència vers la reunificació paradigmàtica com el paper retardador que en alguns casos juga la geografia acadèmica, va cloure la més important de les intervencions de Celant.

La conclusió que hom en podia treure era, dita amb paraules d'ell mateix, que «malgrat que només ha transcorregut una mica més d'una vintena d'anys des que al panorama geogràfic italià van començar a aparèixer les primeres reflexions sobre el tema de replantejament dels pressupòsits científics i metodològics de la disciplina, i amb elles els símptomes d'unes inquietuds que des d'aleshores s'han propagat a cercles d'estudiosos cada vegada més amplis, la comunitat dels geògrafs ha demostrat haver adquirit, en aquest espai de temps tant curt, una insospitada vitalitat de pensament».

El professor Attilio Celant durant la seva visita a les terres meridionals de Catalunya.

Durant la seva estada a Catalunya, Celant també es reuní amb alumnes i professors de geografia de les universitats de Barcelona i de Bellaterra per debatre amb ells qüestions diverses, i efectuà una visita a la Conca de Barberà i a la Muntanya de Prades, on va poder discutir tot un caramull de punts que aquelles terres meridionals de Catalunya ofereixen a l'observador encuriosit.

Quan la Junta de Govern de la SOCIETAT CATALANA DE GEOGRAFIA decidí invitar Attilio Celant tingué en compte el paper que juga en la renovació actual de la geografia i en la formulació de conceptes i d'anàlisis. Va creure que als geògrafs catalans els podria aportar una munió de suggeriments i d'inquietuds profitosos. Certament, la seva premonició no fou desencertada.

Celant ens lliurà un article referent a les seves conferències, que ara es publica en aquest número de la nostra revista.